

z kapitalistických armád

VOJENSKÉ VÝDAJE ČLENSKÝCH ZEMÍ SEVERO- ATLANTICKÉHO PAKTU V ROCE 1977

Podplukovník ing. Zdeněk J u m r

Ve světě pokračuje proces revolučních přeměn. Soustavně se mění poměr tříd-
ních sil v neprospěch kapitalismu. Impe-
rialismus se úporně brání. Ve snaze zasta-
vit objektivní dějinný proces a získat zpět
ztracenou iniciativu stupňuje v současné
době ideologický boj proti socialismu a
snaží se zostřovat mezinárodní situaci.

Zvyšující se roli v plánech imperialis-
mu na řešení historického sporu se socia-
lismem sehraje vojenská síla. Její demon-
strace se má stát trvalým základem pro
jednání se socialistickými zeměmi. Doka-
zuje to zaměření nové americké vlády
v zahraniční oblasti i některá přijatá
opatření posledních zasedání nejvyšších
orgánů NATO.

O stupňujícím se úsilí nejreakčnějších
sil imperialismu jednat se zeměmi socia-
listického společenství z pozice síly svědčí
též pokračující růst výdajů na ozbrojené
síly.

Přímé vojenské výdaje členských zemí
Severoatlantického paktu se zvyšují v roce
1977 na 167,9 miliard amerických dolarů,
tj. o 8,3 % v nominální hodnotě a asi 2 %
v reálné hodnotě. Nejvíce k tomuto růstu
přispívají vojenské výdaje USA, které se
zvyšují o 11,9 %. Vojenské výdaje NSR se
zvyšují o 2,4 %, Francie o 16,8 %, Velké
Británie o 12,4 % a Itálie o 20,4 %.

Podíl výdajů Spojených států americ-
kých na výdajích NATO se po delším údo-
bí poklesu opět letos zvyšuje o 1,5 % na
celkových 66,6 %. Klesá naopak podíl
evropských členských zemí o 1,6 % na
31,2 %. Toto snížení je zčásti způsobeno
poklesem hodnot většiny měn západoev-
ropských států vůči dolaru. Nepatrně se
zvyšuje podíl Kanady na 2,2 %.

Pokračuje nadále růst výdajů vojen-
ských rozpočtů menších členských zemí
aliance. Belgie zvyšuje tyto výdaje o 15 %,
Holandsko o 9,3 %, Dánsko o 21,6 %, Nor-
sko o 12,7 % a Portugalsko o 26 %. Vo-
jenské výdaje Turecka a Řecka se zvy-
šují vlivem trvajících mocenských sporů
mezi oběma zeměmi o 27 % a 20,2 %.
Podrobnější údaje jsou v **tabulce 1**.

Výdaje vojenských rozpočtů zajišťují
pokračování modernizace armád všech
členských zemí, i když s rozdílným stup-

něm intenzity. Napomáhá tomu též pokračující trend růstu investičních nákladů na úkor provozních, zvláště zvyšování finančních dotací na nákupy bojové techniky a její výzkum a vývoj. Výdaje umožňují také pokračování výstavby evropského válečného prostoru NSR.

Dále bude probíhat modernizace a tím zvyšování účinnosti útočných prostředků strategických jaderných sil. Jejich počty se nezmění. Pokračovat bude též výzkum a vývoj v oblasti obranných prostředků strategických sil, a to i přes smlouvu o zákazu jejich rozvíjení. Závažná pro další vývoj strategických sil mohou být rozhodnutí nové americké vlády, zejména pokud jde o rakety s plochou dráhou letu (cruise missile).

U prostředků strategické přepravy dojde ke zvýšení jejich kapacit i celkové pohotovosti, zejména na směr USA – západní Evropa.

Při současné rovnováze v oblasti strategických zbraní zůstává položen hlavní

důraz na zvyšování bojových možností sil všeobecného určení, především těch, které jsou umístěny na evropském válečném nebo na přístupech k němu. Dále se má zvýšit jejich údernost, palebná síla, pohyblivost a možnosti protitankové, protivzdušné a protiponorkové obrany. Na tomto zvyšování se budou podílet všechny členské státy aliance.

V průběhu roku 1977 vzrostou i válečné zásoby zbraní a munice a zvětší se rozptýlenost skladů. Pokračovat bude modernizace bojové techniky záloh. Dále bude probíhat výstavba nových spojovacích systémů pro spolehlivější řízení vojsk v globálním rámci i v rámci jednotlivých válečků.

O dlouhodobosti zaměření Severoatlantického paktu na vojenskou sílu svědčí nejlépe rostoucí výdaje na výzkum, vývoj a vojskové zkoušky zbraňových systémů pro osmdesátá a devadesátá léta a přijaté usnesení o každoročním zvyšování reálné hodnoty výdajů vojenských rozpočtů členských zemí o 3%.

Nejdůležitější při posuzování vojenských výdajů Severoatlantického paktu zůstává **vojenský rozpočet USA**.

Pro finanční rok 1977/78 (od 1. 10. 1977 do 30. 9. 1978) navrhla Carterova vláda ve federálním rozpočtu přímé vojenské výdaje v částce 111,9 miliard dolarů (638 miliard Kčs). Oproti předchozímu roku dochází tak ke zvýšení o 11,9 miliard dolarů, tj. o 11,9 % v nominální hodnotě a o 5–6 % v reálné hodnotě. Nový americký prezident tak fakticky převzal úmyslně nadsazený návrh na vojenské výdaje odcházející Fordovy administrativy (požadovala 112,3 miliard dolarů).

Vojenské výdaje tvoří 24,4 % z celkového federálního rozpočtu Carterovy vlády a 5,3 % z předpokládaného hrubého národního produktu.

Federální rozpočet kromě přímých vojenských výdajů obsahuje též návrh na úvěry v částce 120,1 miliard dolarů (jsou o 10,7 % vyšší než v minulém roce).

Ve vojenském rozpočtu pro rok 1977/78 se zvyšuje dále podíl investičních nákladů na úkor provozních (z poměru 32,6 : 67,4 v roce 1976/77 na poměr 34,8 : 65,2).

V rámci investic vzrůstají výdaje na nákupy výzbroje a bojové techniky o 25,7 % (na 23,5 miliard dolarů), výdaje na výzkum, vývoj a vojskové zkoušky nových zbraňových systémů o 11,9 %

(na 11,2 miliard dolarů) a výdaje na výzkum, vývoj a výrobu jaderných zbraní o 18,2 % (na 2,2 miliard dolarů).

Z provozních nákladů vzrůstají výdaje na platy a mzdy o 7,6 % (na 28,2 miliard dolarů), na penze o 9,7 % (na 9 miliard dolarů) a na provozní a udržovací náklady o 8,1 % (na 33,7 miliard dolarů).

Vzhledem k významu úvěrů pro perspektivní budování amerických ozbrojených sil je nutné posoudit jejich určení u jednotlivých jejich složek.

Na **strategické síly** připadá z úvěrů 10,6 miliard dolarů, tj. o 800 milionů dolarů (8,2 %) více než v předcházejícím roce. Carterova vláda hodlá nadále udržovat a modernizovat všechny tři základní složky strategických útočných sil. U strategických řízených střel umístěných na souši bude probíhat především další vývoj vícenásobné manévrující hlavice MK-12A a vývoj nového kontrolního a řídícího systému pro RS MINUTEMAN III. Pokračovat budou též vývojové práce na nové mobilní mezikontinentální balistické řízené střele M-X. U strategických prostředků umístěných v mořích dojde hlavně k objednání dalších dvou ponorek s jaderným pohonem TRIDENT, k pokračování přípravných prací, které umožní v letech 1980–84 přezbrojit 10 ponorek s jaderným pohonem RS POSEIDON na RS TRIDENT I a k zahájení studijních prací na nové RS TRIDENT II.

PŘEHLED PŘÍMÝCH VOJENSKÝCH VÝDAJŮ NATO V ROCE 1977

Stát	Měna	Vojenský rozpočet 1977			Přírůstek (úbytek) v nomi- nální hodnotě	Přírůstek (úbytek) v reálné hodnotě	Přímé vojenské výdaje v roce 1977				Procento přímých vojenských výdajů	
		národní měna	US dol.	Kčs			na 1 obyvatele		na 1 vojáka		z hrubé- ho národ- ního produktu	ze státního rozpočtu
							miliardy			národní měna		
		v %										
USA	US dol.	111,9	111,9	638,-	+ 11,9	+ 5,-	520	520	53 285	53 285	5,3	24,4
V. Británie	Lstg	6,3	10,9	59,2	+ 12,4	— 3,-	112	204	18 314	33 430	5,5	16,-
NSR	DM	32,7	13,6	78,-	+ 2,4	— 1,5	518	216	65 959	27 483	2,7	19,-
Francie	Ffrs	58,4	11,9	66,3	+ 16,8	+ 6-7,-	1094	223	97 819	19 966	3,4	17,6
Dánsko	Dkr	6,2	1,1	6,-	+ 21,6	+ 8-9,-	1216	216	177 143	31 429	2,2	6,6
Norsko	Nkr	5,5	1,-	5,9	+ 12,7	+ 4,-	1375	250	141 025	25 641	3,-	9,5
Belgie	Bfrs	66,5	1,8	10,2	+ 15,-	+ 7-8,-	6717	182	744 318	20 455	2,4	8,8
Holandsko	Hfl	8,4	3,4	19,-	+ 9,3	+ 2,5	609	246	75 000	30 357	3,3	9,7
Lucembursko	Lfrs	0,9	0,02	0,1	+ 13,1	+ 5-6,-	2647	59	1 440 000	32 000	1,-	1,8
Itálie	Lir	3560,6	4,1	23,5	+ 20,4	+ 2-3,-	63 500	73	10 115 335	11 648	3,4	7,7
Řecko	Drs	49,5	1,3	6,4	+ 20,2	+ 8-9,-	5440	143	247 500	6 500	6,5	20,8
Turecko	Ltgs	42,5	2,6	15,1	+ 27,-	+ 10,-	1060	65	88 542	5 417	6,-	19,-
Portugalsko	Esc	17,9	0,6	3,4	+ 26,-	0	2034	68	298 333	10 000	3,4	11,2
Kanada	Kan dol.	3,8	3,7	21,3	+ 12,3	+ 5-6,-	165	203	48 718	47 436	2,1	9,2
Člen. státy NATO		-	167,9	952,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Z toho evropské čl. státy NATO		-	52,3	293,1	-	-	-	-	-	-	-	-

Pokračovat bude vývoj řízené střely s plochou dráhou letu (cruise missile) použitelné z ponorek. V rámci leteckých strategických prostředků budou pokračovat vývojové práce a zkoušky se strategickým bombardovacím letounem B-1 a vývoj řízené střely s plochou dráhou letu použitelné z bombardovacích letounů B-52 a B-1.

U strategických obranných prostředků bude nadále probíhat modernizace techniky varovného systému proti pozemním mezikontinentální balistickým řízeným střelám a varovného systému proti řízeným střelám odpalovaným z ponorek s jaderným pohonem. Pokračovat budou též výzkumné a vývojové práce na nové technice a systémech aktivní protiraketové obrany.

Carterova vláda oproti Forově administrativě počítá jen s určitým zpomalením u některých programů (B-1, M-X). Tato opatření jsou dočasného rázu a mají zajistit úsporu prostředků do doby, než nová vláda přijme vlastní koncepci dalšího efektivnějšího rozvoje strategických sil (jedním z prvků této koncepce je již rozhodnutí o zavádění řízených střel s plochou dráhou letu). Podle ministra obrany Browna má v budoucnu dojít ještě k rychlejšímu růstu výdajů na investiční činnost u strategických sil.

Na **silách všeobecného určení** připadá z úvěrů 42 miliard dolarů, tj. o 3,8 miliard dolarů (9,9 %) více než v předchozím roce.

Značný růst finančních dotací ukazuje na pokračující zaměření na výstavbu těchto sil v období rovnováhy v oblasti strategických prostředků. Zvýšit se má především jejich údernost, palebná síla a pohyblivost. I u těchto sil Carterova administrativa chce dosáhnout vyšší efektivity. Zpomaluje nebo ruší některé překrývající se programy.

U jednotlivých druhů sil všeobecného určení vojenský rozpočet pro rok 1977/78 plánuje toto použití útvárů:

Pro pozemní vojsko mají zajišťovat hlavně další vývoj účinnější jaderné hlavice (elektronové) pro RS LANCE a účinnější jaderné munice (elektronové) pro houfnice ráže 203,2 mm a 155 mm, nákup nových tanků M-60, obrněných transporterů M-113, PTRS TOW, PTRS DRAGON, PTRS CHAPARRAL, přenosných PLRS STINGER, víceúčelových vrtulníků UTTAS, těžkých a samohybných houfnic ráže 155 mm a samohybných houfnic ráže 203,2 mm. Zabezpečovat budou i další vývoj PTRS HELLFIRE, PLRS PATRIOT a PLRS ROLLAND II, modernizaci starší tankové tech-

niky a vrtulníků a nákupy další různé jiné bojové techniky.

U vojenského letectva má dojít především k nákupům letounů F-15, A-10, E-3A, leteckých PLRS SIDEWINDER, leteckých PLRS SPARROW, protiradiolokačních řízených střel SHRIKE a protizemních řízených střel naváděných laserovým paprskem MAVERICK. Pokračovat bude vybavování letounů prostředky radioelektronického boje, výstavba družicových spojovacích systémů a výstavba betonových úkrytů pro taktické letouny na evropském válečném území.

Vojenské námořnictvo má zakoupit hlavně nové bojové a pomocné lodě, letouny F-14, protiletadlové řízené střely HARPOON a PLRS STANDARD SM-1. Pokračovat bude vývoj letounu F-18 a automatického protiletadlového kanónu PHALANX k ničení řízených střel s plochou dráhou letu protivníka.

Námořní pěchota obdrží další tanky M-60, PTRS TOW a DRAGON a letouny EA-6B k vedení radioelektronického boje.

Na **vzdušnou a námořní přepravu** připadá z úvěrů 1,7 miliard dolarů, tj. o 200 milionů dolarů (13,3 %) více než v minulém roce.

Finančních prostředků se má použít především na další zrychlení a zefektivnění strategické letecké a námořní přepravy mezi USA a evropským válečným územím a ke zvyšování mobility v operačně taktickém rámci.

Ke splnění uvedených úkolů bude mimo jiné pokračovat modernizace letounů C-141 s cílem zvětšit jejich přepravní kapacitu o 30 %, budou zahájeny technické úpravy na letounech C-5, které prodlouží jejich životnost a budou pokračovat vývoj a zkoušky se středním dopravním letounem s krátkým startem a přistáním (AMST). Plánuje se zahájení studijních prací na novém letounu určeném k přepravě nákladů na letadlové lodě a nové nákladní lodě. Pokračovat bude plnění programů zaměřených na zvyšování pohotovosti a kapacit záložních dopravních loďů.

Na **zpravodajskou službu a spojení** připadá z úvěrů 8,2 miliard dolarů, tj. o 700 milionů dolarů (9,3 %) více než v předchozím roce.

U zpravodajské služby se předpokládá především další zlepšování úrovně jejího řízení, rychlejší využívání zpráv pro různé stupně velení, zavádění nové výpočetní techniky a zkvalitňování přípravy zpravodajských orgánů.

U spojení se počítá hlavně s další výstavbou družicového spojovacího systému ministerstva obrany „DEFENCE SATELLI-

TE COMMUNICATION SYSTEM" [v roce 1977 mají být „zavěšeny“ čtyři družice do oblastí Atlantického oceánu, Indického oceánu a východní a západní části Tichého oceánu; v roce 1978 mají být „zavěšeny“ dvě záložní družice nad východní a západní polokoulí pro využití v krizových situacích; plánuje se vývoj družic dalších generací a jejich vypouštění v osmdesátých letech. Pokračovat bude zvyšování spolehlivosti, schopnosti utajování a odolnosti vůči rušení u celosvětového spojujícího systému amerických ozbrojených sil „WORLDWIDE MILITARY COMMAND AND CONTROL SYSTEM“ a zdokonalování spojovacích systémů určených k řízení bojové činnosti na kontinentálních válčících a v mořích (TRI-TAC, INTACS, AFSATCOM a FLTSATCOM). Nezastaví se ani práce v oblasti velmi nízkých frekvencí pro možnost jejich využití pro spojení s ponorkami (program SEAFA-RER).

Stejně jako jiné kapitalistické země věnují i Spojené státy americké značnou pozornost výcviku a modernizaci svých záloh. Svědčí o tom plánované úvěry na **Národní gardu a Organizovanou zálohu** ve výši 7,1 miliard dolarů, což je o 1,1 miliard dolarů (18,3 %) více než v minulém roce.

Těchto finančních prostředků má být využito především ke zvýšení početních stavů obou složek a k dodávkám moderních zbraní a bojové techniky. Od aktivních sil dostanou např. další letouny F-4 a A-7, PTRS a jiné zbraně. Počítá se s postupnou modernizací tankové techniky a zvýšením celkové úrovně výcviku a mobilizační pohotovosti záložních sil.

Vojenský rozpočet USA a úvahy o jeho směřování v příštích letech svědčí o záměru Carterovy vlády zvyšovat všestrannou bojovou připravenost amerických ozbrojených sil a této využívat v zahraničně politické oblasti, především v jednáních se socialistickými zeměmi.

☆

Druhým nejvyšším mezi členskými zeměmi NATO je **vojenský rozpočet NSR**.

Pro rok 1977 schválil Spolkový sněm přímé vojenské výdaje ve výši 32 650 miliónů DM (78 034 miliónů Kčs nebo 13 604 miliónů amerických dolarů). V porovnání s rokem 1976 dochází ke zvýšení o 759 miliónů DM, tj. o 2,4 % v nominální hodnotě. Reálná hodnota vlivem předpokládané inflace klesá asi o 1,5 %.

Mezi přímé vojenské výdaje lze započítat i 749 miliónů DM určených spolkovou vládou na účely vojenské výstavby v rámci konjunkturálního programu, které nejsou zahrnuty ve vojenském rozpočtu. Přímé vojenské výdaje v tomto případě stoupají o 3,6 %.

Výdaje vojenského rozpočtu tvoří 19 % z celkové částky státního rozpočtu a 2,66 % z předpokládaného hrubého národního produktu.

Úspornými opatřeními, především v oblasti sociálních nákladů, se podařilo ve struktuře vojenského rozpočtu zvýšit podíl investičních nákladů na úkor provozních z poměru 31,4 : 68,6 v roce 1976 na poměr 31,6 : 68,4 (při započítání výdajů na vojenskou výstavbu z konjunkturálního programu stoupá podíl investičních nákladů z 32,1 v roce 1976 na 33,1). Tímto způsobem také spolková vláda zajišťuje plnění dlouhodobého plánu modernizace západoněmeckých ozbrojených sil.

Kromě přímých vojenských výdajů jsou součástí státního rozpočtu samostatné finanční položky na úhradu částí nákladů

spojených s pobytem cizích ozbrojených sil na území NSR, na civilní obranu, na vojenské penze, na jednotky spolkové ochrany hranic a na jiné výdaje spojené s obranou. Spolu s výdaji vojenského rozpočtu dosahují celkové vojenské výdaje NSR v roce 1977 částky 39 982 miliónů DM (jsou o 6,5 % vyšší než v roce 1976) a podílejí se 23,3 % na státním rozpočtu a 3,3 % na hrubém národním produktu.

Kromě přímých a nepřímých vojenských výdajů schválil Spolkový sněm v souladu s dlouhodobým plánem modernizace ozbrojených sil NSR zmocnění k zadání zakázek na investice a údržbu investic v příštích letech v celkové částce 13 138 miliónů DM (jsou o 1 488 miliónů DM, tj. 12,8 % vyšší než v roce 1976). Z jejich výše lze vyvodit, že vojenské rozpočty NSR v příštích letech mají opět narůstat rychleji.

Z investičních nákladů ve vojenském rozpočtu tvoří hlavní položku **výdaje na nákupy zbraní a bojové techniky**. Celkem činí 6 620 miliónů DM a jsou o 238 miliónů DM (3,7 %) vyšší než v minulém roce.

Pro pozemní vojsko budou z těchto výdajů financovány hlavně dodávky RS LANCE, PTRS MILAN, samohybných 35 mm PLDVK GEPARD, zlepšených PLRS HAWK, spojovacích a průzkumných vrtulníků a různých typů nákladních automobilů. Mají sloužit též k financování perspektivních nákupů PLRS ROLAND a tanků LEO-PARD 2.

Vojenské letectvo obdrží nové palubní průzkumné radiolokátory s bočním vyzařováním pro letouny RF-4E, nové prostředky radioelektronického boje a rozpoznávací zařízení pro bojové letouny. Prostředků bude použito i na financování perspektivních dodávek letounů TORNADO a ALPHA JET.

Pro vojenské námořnictvo se počítá s financováním nákupů fregat vyzbrojených vrtulníky, minolovek a zdokonalených rychlých člunů.

Výdaje na **vojenský výzkum a vývoj** činí 1 590 miliónů DM a jsou o 43 miliónů DM (2,8 %) vyšší než v předchozím roce.

Předpokládá se jich použít především na výzkum v oblasti vojenské elektroniky, optiky, plánování a řízení a na vývoj letounů TORNADO a ALPHA JET, vrtulníků BO-105 a BO-115, tanku LEOPARD 2, PLŘS ROLAND II, PTRS MILAN, letecké protizemní řízené střely JUMBO, houfnic FH-70 a PzH-70 a další bojové techniky.

Na výzkumných a vývojových programech vojenského zaměření pracují i instituce Spolkového ministerstva výzkumu a techniky. Z jeho rozpočtu v částce 4 055 miliónů DM budou přímo či nepřímo sloužit vojenským účelům dotace v hodnotě asi 3 173 miliónů DM.

Výzkum a vývoj u řady důležitých vo-

jenských programů probíhá v kooperaci s Francií, Velkou Británií a Itálií.

Výdaje na **výstavbu vojenských objektů** činí 1 390 miliónů DM a jsou o 205 miliónů DM (17,3 %) vyšší než v minulém roce. Budou sloužit dalšímu zdokonalování válečnictví, především k výstavbě skladů, výcvikových a spojovacích zařízení, zkoušen bojové techniky a kasárenských objektů.

Finančních prostředků z konjunkturálního programu (mimo vojenský rozpočet) se předpokládá použít k výstavbě a přestavbě určených zařízení silniční a železniční sítě pro zoperativnění vojenské přepravy.

Z provozních nákladů připadá na **osobní a sociální výdaje** 14 014 miliónů DM (o 0,7 % více než v minulém roce) a na **výdaje spojené s provozem a údržbou výzbroje, bojové techniky a jiného materiálu** 3 262 miliónů DM (o 6,9 % více než v předchozím roce).

Spolková vláda tedy počítá s rychlejším zvyšováním výdajů vojenského rozpočtu v příštích letech. Bude tak zajišťovat další modernizaci západoněmeckých ozbrojených sil podle požadavků velení Severoatlantického paktu a upevňovat současně ekonomické a politické postavení NSR v kapitalistickém světě.

Vojenský rozpočet Francie pro rok 1977 činí 58 412 miliónů Ffrs (66 300 miliónů Kčs nebo 11 920 miliónů amerických dolarů).

Oproti předchozímu roku se zvyšuje o 16,8 % v nominální hodnotě a asi o 6 až 7 % v reálné hodnotě.

Výdaje vojenského rozpočtu tvoří 17,6 procenta z celkového státního rozpočtu a 3,4 % z hrubého národního produktu. Ve struktuře vojenského rozpočtu dochází k dalšímu posunu ve prospěch provozních nákladů. Přesto však poměr investičních nákladů vůči provozním (41 : 59) je nejpříznivější v porovnání s vojenskými rozpočty všech hlavních členských zemí NATO.

Vzhledem k probíhající reorganizaci francouzských ozbrojených sil je vojenský rozpočet sestaven již podle nového operačního členění.

Na **strategické jaderné síly** připadá 8 901 miliónů Ffrs, což je o 1 258 miliónů Ffrs (16,5 %) více než v minulém roce.

V rámci strategického letectva se předpokládá udržovat pro bojové použití letouny MIRAGE IV A, cisternové letouny KC 135 a strategické řízené střely střed-

ního dosahu SSBS. Pokračovat bude vývoj účinnější řízení střely S.3 schopné nést termojadernou hlavici.

U strategického námořnictva bude provedena do operačního použití čtvrtá ponorka s jaderným pohonem, vyzbrojená řízenými střelami MSBS M.20 s termojadernou hlavici o účinnosti 1 Mt. Dokončeno bude přezbrojení ponorky s jaderným pohonem LE TERRIBLE řízenými střelami s termojadernou hlavici o účinnosti 1 Mt. Pokračovat bude výstavba páté ponorky s jaderným pohonem a výzkumné a vývojové práce na řízené střele M.4 schopné nést vícenásobnou manévrující jadernou hlavici.

Na **operačně taktické prostředky jaderného napadení** připadá 782 miliónů Ffrs, což je o 50 miliónů Ffrs (6,8 %) více než v uplynulém roce.

Hlavní důraz je položen na dokončení výstavby posledního pátého dělostřeleckého pluku s řízenými střelami PLUTON. U vojenského letectva se počítá s udržováním čtyř letek letounů nosičů a u vojenského námořnictva s pokračováním vývojových prací na palubním letounu no-

siči SUPER ETENDARD. Plánuje se s dalším zdokonalováním jaderných hlavic pro operačně taktické prostředky jaderného napadení.

Na konvenční síly připadá 28 590 milionů Ffrs, což je o 4 341 milionů Ffrs (17,9 %) více než v předchozím roce.

Pro konvenční síly pozemního vojska se mají v průběhu roku uskutečnit dodávky středních tanků AMX30, vyprošťovacích tanků AMX30, bojových vozidel pěchoty AMX10 P a PC, obrněných transportérů VAB, samohybných kanónových houfnic 155 GCT, PTRS MILAN, PLRS RO-LAND a vrtulníků SA 341.

Konvenční síly vojenského letectva mají dostat mimo jiné letouny JAGUAR, letouny MIRAGE F.1 a střední a lehké dopravní letouny. Pokračovat bude modernizace automatizovaného systému řízení PVO AIR 70 a výzkumné a vývojové práce na bojovém letounu MIRAGE 2000.

Pro konvenční síly vojenského námořnictva se plánují dodávky dielelektrických ponorek, fregat, rychlých hlídkových člunů a vrtulníků k ničení ponorek. Pokračovat bude výstavba prvé a zahájena výstavba druhé útočné ponorky s jaderným pohonem. Mají být objednané letouny SUPER ETENDARD, které v příštích letech nahradí současné letouny ETENDARD na letadlových lodích.

Na **zámořské síly** připadá 1 786 milio-

nů Ffrs, což je o 220 milionů Ffrs (14 %) více než v předešlém roce.

Přidělené prostředky mají sloužit k udržování samostatných útvarů a jednotek pozemního vojska, smíšených leteckých skupin vojenského letectva, hlídkových a dopravních lodí vojenského námořnictva a jednotek četnictva na zámořských základnách. Tvoří šest smíšených velitelství (Antily — Guayana, mys Vert, Džibuti, jižní část Indického oceánu, Nová Kaledonie a Polynésie) a dvě samostatná velitelství (v Bouet na Pobreží slonoviny a v Libreville v Gabonu).

Na **ústřední výzkum a vývoj** připadá 2 552 milionů Ffrs, což je o 249 milionů Ffrs (10,8) více než v minulém roce.

Finančních dotací bude použito především na práce, spojené s modernizací tankové a letecké techniky, na zlepšování prostředků pro vidění v noci a na výzkumné práce v oblasti řízených střel, laserové techniky, elektroniky pro zjišťování ponorek, modernějších spojovacích prostředků a nových druhů munice.

Výdaje vojenského rozpočtu zajišťují výstavbu a modernizaci francouzských ozbrojených sil podle požadavků dlouhodobého plánu. Mají umožnit Francii postupně získat vedoucí vojenské postavení mezi kapitalistickými státy Evropy. Jejich růst se bude pohybovat i v příštích letech mezi 16—17 %.

Vojenský rozpočet Velké Británie pro finanční rok 1977/78 počítá s výdaji ve výši 6 329 milionů Lstg (59 200 milionů Kčs nebo 10 900 milionů amerických dolarů).

Oproti předchozímu finančnímu roku se zvyšuje o 697 milionů Lstg, tj. 12,4 % v nominální hodnotě. Reálná hodnota vojenského rozpočtu po odečtení předpokládaného inflačního koeficientu se snižuje přibližně o 3 %. Přes tento pokles se zachovávají možnosti pokračovat v modernizaci britských ozbrojených sil podle dlouhodobého plánu. Umožňuje to především další zvýšení podílu investičních nákladů na úkor provozních ve skladbě rozpočtu (z poměru 35,3 : 64,7 v roce 1976/77 na poměr 37,1 : 62,9 v roce 1977/78).

Přímé vojenské výdaje se podílejí 16 % na celkových výdajích státního rozpočtu a 5,5 % na hrubém národním produktu.

Kromě přímých výdajů uvedených ve vojenském rozpočtu jsou ve státním rozpočtu zahrnuty v položkách některých civilních ministerstev další výdaje spojené s obranou v celkové částce 245 milionů

Lstg. Celkové vojenské výdaje Velké Británie pro rok 1977/78 tak dosahují částky 6 754 milionů Lstg.

V Bílé knize o obraně je uvedeno tradiční rozdělení výdajů vojenského rozpočtu na rok 1977/78.

Na **strategické jaderné síly** připadá 96 milionů Lstg, což je o 18 milionů Lstg (23,1 %) více než v minulém roce.

Prostředky mají sloužit k udržování britských strategických sil v dosavadním rozsahu (čtyři ponorky s jaderným pohonem vyzbrojené řízenými střelami POLARIS A3, které jsou zařazeny do pohotovostního systému NATO).

Na **pozemní vojsko určené pro evropské válčiště** připadá 1 091 milionů Lstg, což je o 106 milionů Lstg (10,8 %) více než v předcházejícím roce.

Na finančních dotacích se nejvíce podílí Britská rýnská armáda. Růst jejích bojových možností má zajistit i probíhající reorganizace (dokončení se plánuje v roce 1979), která má zvýšit počet bojových jednotek na úkor pomocných a zpružnit řízení. Reorganizace s obdobnými

cíli probíhá též u jednotek na území Velké Británie, které jsou předurčeny pro evropské válčičtí.

V průběhu roku jednotky pozemního vojska obdrží nové pásové obrněné transportéry STRIKER vyzbrojené PTRS SWING-FIRE, tažené houfnice ráže 155 mm, kanóny ráže 105 mm, nákladní automobily, zdokonalené sledovací radiolokátory pro PLRS RAPIER a různé druhy ručních zbraní a munice. Pokračovat bude vybavování tanků CHIEFTAIN novou laserovou technikou. Uskuteční se další zkoušky s PTRS HOT a TOW pro jejich použití z vrtulníků LYNX.

Na **pozemní vojsko určené pro zámořské válčičtí** připadá 70 miliónů Lstg, což je 6 miliónů Lstg (9,4 %) více než v uplynulém roce.

Vojenská politika labouristické vlády se orientuje především na evropské válčičtí. Pokračuje proto snižování úlohy britských ozbrojených sil v zámoří. V dubnu 1977 byl zahájen postupný odsun britských jednotek z Malty a pokračuje jednání o stažení jednotek z Brunei. Finanční dotace jsou určeny hlavně na udržování posádek v Hong-Kongu, v Gibraltaru, v Belize a na Falklandských ostrovech.

Na **vojenské letectvo** připadá 1 034 miliónů Lstg, což je o 128 miliónů Lstg (14,1 %) více než v předcházejícím roce.

Prostředků bude použito k dodávkám letounů JAGUAR, BUCCANEER, HAWK, vrtulníků SEA KING, zdokonalených sledovacích radiolokátorů pro PLRS RAPIER a nové průzkumné techniky pro letouny JAGUAR. Probíhat budou technické úpravy na bojových letounech HARRIER ke zvýšení parametrů jejich výkonu a na dopravních letounech HERCULES k prodloužení jejich životnosti. Pokračovat bude vybavování bojových letounů prostředky pro vedení elektronické války a modernizace družicového spojení ministerstva obrany.

Na **vojenské námořnictvo** připadá 843 miliónů Lstg, což je o 171 miliónů Lstg (16,1 %) více než v minulém roce.

Finančních dotací se plánuje použít především na pokračování rozsáhlé dlou-

hodobé modernizace bojových lodí a letadel vojenského námořnictva.

Na **záložní a pomocné jednotky** připadá 105 miliónů Lstg, což je o 14 miliónů Lstg (15,4 %) více než v předešlém roce.

Stejně jako jiné členské země atlantické aliance klade i britská vláda v současné době zvýšený důraz na zálohy.

V souvislosti s probíhající reorganizací pozemního vojska se zvýší počet záložních jednotek předurčených k posílení Britské rýnské armády o tři prapory. U vojenského letectva bude organizována především příprava záložníků - specialistů pro zesílení počtů pozemního personálu. Námořní pěchota bude připravovat zálohy pro použití v arktických podmínkách Norska.

Na **výzkum a vývoj** připadá 823 miliónů Lstg, což je o 124 miliónů Lstg (17,7 %) více než v uplynulém roce.

Prostředky mají sloužit hlavně na letové zkoušky s prototypy letounu TORADO a na vývoj jeho nové varianty použitelné pro PVO, na vývoj výkonnějšího motoru pro letoun JAGUAR, na dokončení vývoje letecké PLRS SKY FLASH a na pokračování prací na leteckých protizemních řízených střelách naváděných laserovým paprskem, na pokračování vývoje nového bojového vozidla pěchoty a samohybného kanónu a na dokončení studijních prací (v součinnosti s NSR) na novém bojovém tanku. Pokračovat bude vývoj nových řízených střel různých typů, radiolokátorů, sonarů, navigačních, spojovacích a pohonných systémů pro lodě vojenského námořnictva.

Vojenský rozpočet zajišťuje pokračování plánované modernizace britských ozbrojených sil podle požadavků velení NATO. Velká Británie nezmenšuje vojenské úsilí přes značně tíživou hospodářskou situaci země. Soustavně se zvyšující podíl finančních prostředků na výzkum a vývoj nové bojové techniky a řešení programy, na které jsou určeny, ukazují na dlouhodobost trendu současné britské vojenské politiky.

—☆—

Na základě celkové zhodnocení vojenských rozpočtů pro rok 1977 můžeme říci, že se Severoatlantický pakt stává stále

důležitějším mocenským nástrojem soudobého imperialismu v jeho plánech na likvidaci reálného socialismu.